

Noot koppelafschot in foerageer- /rustgebieden

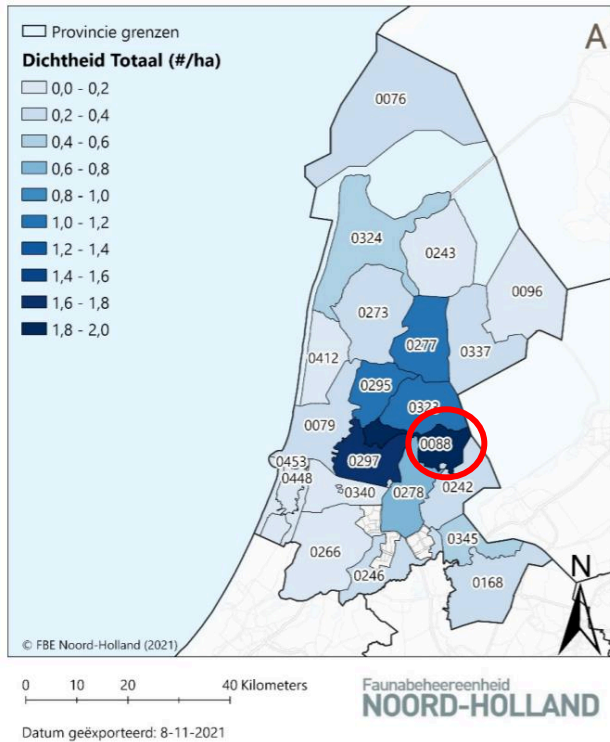
Koppelafschot is expliciet gericht op ganzen die zich opmaken tot broeden, waarmee wordt uitgesloten dat overwinterende trek ganzen worden geschoten. In de periode begin februari en maart vormen stand ganzen deze koppels. Afschot van koppelvormende ganzen leidt zowel tot populatiereductie als tot reductie van de aanwas. Het geschoten koppel brengt immers geen jongen groot. Door met name broedparen (koppelvormers) te verwijderen, kan een populatie in omvang relatief snel afnemen. Door in februari, maart en april koppelafschot/ voorjaarsafschot uit te voeren wordt voorkomen dat vanuit de broedplaatsen een nieuwe aanwas stand ganzen groot wordt. Daarmee wordt het totale aantal te doden dieren in de opvolgende jaren beperkt en wordt de graasdruk gedurende de zomermaanden direct verlaagd.

Polder Zeevang

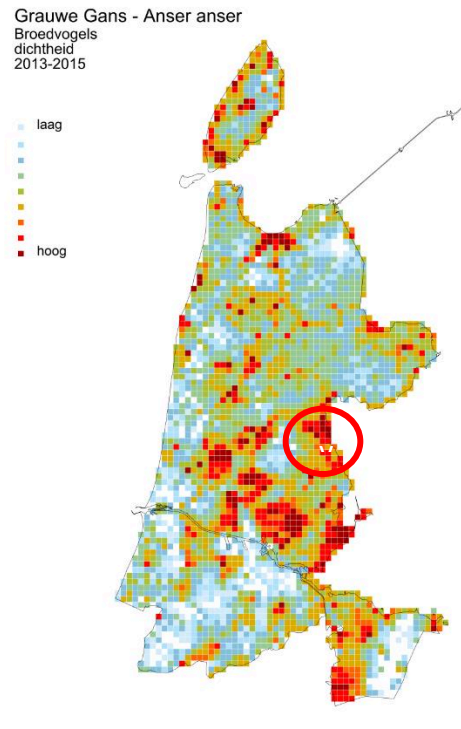
De Polder Zeevang is een kenmerkend open veenweidegebied met overwegend grasland op veengrond met veel open water. Dit veengebied heeft een kenmerkende verkaveling in lange stroken gescheiden door smalle sloten. Dit maakt de polder ideaal leefgebied voor herbivoren watervogels waaronder ganzen. Polder Zeevang is uniek doordat het naast een instandhoudingsdoelstelling voor trek ganzen vanuit zijn Natura 2000 status ook grotendeels een provinciale bescherming kent als aangewezen foerageer- en rustgebied voor trek ganzen. Hierdoor worden de in de polder aanwezige trek ganzen dubbel beschermd.

Deze bescherming heeft ook een positief effect op de aanwezige stand ganzen populatie in de Polder. Polder Zeevang heeft met c.a. 183 ganzen per 100 ha de hoogste dichtheid stand ganzen van Noord-Holland (**Figuur 1** rode cirkel). Dit is terug te zien in de schadecijfers van de Polder. Met ruim €1.233.536 euro ganzen schade op 1813 ha polder is nergens in Nederland de schade zo hoog als in Polder Zeevang (gem. €68.000 euro per 100 ha). Deze schade wordt 100% vergoed vanuit de regelingen voor ganzen foerageer-rustgebieden en Natura 2000-gebieden. Hoewel polder Zeevang niet als broedgebied is aangewezen voor ganzen kent de polder wel jaarlijks c.a. 266 gerapporteerde broedende ganzen (**Tabel 1**). Dit maakt de Polder in vergelijking met de rest van de Provincie in Noord-Holland een broedgebied met een hoog aantal broedende stand ganzen (**Figuur 2**). Dit is in lijn met de ecologie van ganzen waaruit blijkt dat met name waterrijke natuurgebieden functioneren als belangrijke broedgebieden.

Het faunabeheerplan 2021-2024 heeft als doel zo min mogelijk ganzen te doden om de doelstellingen te bereiken (FBP paragraaf 9.1 pg. 72). Om dit te realiseren wordt het bestaande populatiebeheer in het vroege voorjaar uitgebreid met gecoördineerd beheer (FBP paragraaf 9.4 pagina 75). Vanuit gecoördineerd beheer worden in het vroege voorjaar jagers vanuit de WBE's gestimuleerd tot uitvoering en regionale beheerteams ingezet om in natuurgebieden koppelvormende ganzen te reduceren. Hiervoor heeft de FBE Noord-Holland, voor alle belangrijke broedgebieden gelegen in Natura 2000 gebieden, een passende beoordeling laten opstellen om te toetsen of koppelvormende ganzen in deze gebieden beheert kunnen worden zonder dat de aanwezige natuurwaarden significant worden verstoord. Voor polder Zeevang zijn er twee passende beoordelingen opgesteld, één voor uitvoering door jagers vanuit de lokale WBE en één voor uitvoering door het gecoördineerde beheerteam. Beiden passende beoordeling hebben aanvullende beperkingen voor de uitvoering van ganzenbeheer waardoor op voorhand wordt geconcludeerd dat de afschot niet leidt tot een significante verstoring van instandhoudingsdoelstelling (N. de Nijs en R. van Dijk 2021⁵; J.B. Latour, A.D. Rippen 2020⁶). Hiermee wordt de rust voor de aanwezige trek ganzen in polder Zeevang ondanks de beperkte afschot mogelijkheden ten alle tijden gewaarborgd.

Figuur 1: Verspreidingskaart van de totaal aantal ganzen (A) tijdens de juli-telling van 2021. De dichtheden zijn bepaald aan de hand van de totale aantallen per WBE, gedeeld door de oppervlakte van betreffende WBE. Bron: herdrukt uit FBE Noord-Holland (2021). Telrapportage standganzen, pagina 12.

Figuur 2: Verspreidingskaart van totaal aantal broedende grauwe ganzen. Bron: Vogelatlas van de Nederland 2018

Tabel 1: Totaal aantal waargenomen broedparen en nesten van ganzen (grauwe gans, grote/kleine Canadese gans en brandgans) in de recente vijf jaar in de Polder Zeevang. (Bron: NDFP)

Jaar	Aantal broedparen/nesten
2017	216
2018	268
2019	354
2020	293
2021	195

Samenvatting effectenbeoordeling instandhoudingsdoelstelling trekkende ganzen.

De ganzenbeheermaatregelen uitgevoerd in polder Zeevang zijn gericht op koppelvormende/broedpaar vormende ganzen. Hierbij wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen standganzen en trekganzen. Voor de trekganzen (brandgans/ kolgans en grauwe ganzen), nog aanwezig in het voorjaar, geldt dat significante verstoring door het afschot is uitgesloten, omdat er door tweedeling en of compartimentering voldoende uitwijkmogelijkheden zullen zijn als foerageer- en rustplaats. De verstoring door uitvoerders vanuit het gecoördineerd beheer is beperkt tot maximaal 30 schoten en dus 30 verstoringsmomenten per dag gedurende maximaal 2 dagen per week voor één gedeelte van Polder Zeevang. Hierbij is de Polder in twee delen gedeeld waardoor er gedurende uitvoering altijd 50% van de polder rust is. Uitvoering door jagers vanuit de WBE is beperkt door compartimentering. Door de compartimentering is in tweederde van het gebied altijd in rust. Grauwe, kol- en brandganzen zijn namelijk weinig plaatsgebonden, waardoor met bovenstaande voorschriften altijd voldoende alternatieve foerageer- of rustlocaties aanwezig zijn.

Verstoring (jacht) van watervogels leidt daarnaast veelal slechts tot een lokale herverdeling van vogels, terwijl deze na verstoring tamelijk gauw binnen enkele dagen weer terugkeren (Dinges et al., 2015¹; Dooley et al.², 2010; Madsen, 1998a³). Gezien de beperkte frequentie, duur, compartimentering, zonering en locatie, zal verstoring niet leiden tot een verminderde draagkracht van het gebied voor een gegeven aantal trekkende ganzen. Als gevolg van het verminderen van het aantal standganzen door de beoogde maatregelen gedurende de maanden februari tot en met april, zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van ganzen als winter- en trekgest op voorhand met zekerheid uitgesloten.

Artikel 10 lid 1 Foerageer- en rustgebieden

Bovenstaande toont aan dat het afschot in het voorjaar geen significant negatief effect heeft op de overwinterende populatie in Polder Zeevang. Hiermee is voldaan aan artikel 10 lid 1 van de beleidsregels van GS van de provincie Noord-Holland⁴.

---

¹ Dinges, A. J., Webb, E. B., & Vrtiska, M. P. (2015). Effects of the light goose conservation order on non-target waterfowl distribution during spring migration. *Wildlife biology*, 21, 88-97.

² Dooley, J. L., Sanders, T. A., & Doherty, P. F. J. (2010). Mallard response to experimental walk-in and shooting disturbance. *The journal of wildlife management*, 74.

³ Madsen, J. (1998a). Experimental refuges for migratory waterfowl in Danish wetlands. I. Baseline assessment of disturbance effects of recreational activities. *Journal of Applied Ecology*, 35, 386-397.

⁴ Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland van 6 september 2016 houdende regels omtrent natuur (Beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland).

⁵ N. de Nijs & R. van Dijk (2021). Passende beoordeling gecoördineerd beheer ganzen Polder Zeevang. Sweco

⁶ J.B. Latour, A.D. Rippen (2020). Passende beoordeling faunabeheer N2000-gebieden Noord-Holland. Zeevang geactualiseerd. A&W-rapport 3360 Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden